

Zapraszamy na otwartą debatę Komitetu Socjologii PAN

12 grudnia 2025, godz. 13.00-15.00 Warszawa,
Pałac Staszica, sala Marii Curie-Skłodowskiej (I piętro)

Przegląd (nie)spełnionych obietnic teorii socjologicznej

Ważność teorii polega na tym, że stanowi ona ramy rozumienia świata w każdej dyscyplinie naukowej, określa jej tożsamość i spójność, formatuje język, ukierunkowuje badania i wyznacza kierunki rozwoju. Podziały i spory teoretyczne kształtują wewnętrzną dynamikę myśli naukowej. Teoretyzowanie oznacza jednak także mierzenie się z granicami poznania i popełnianie błędów. Podczas gdy teorie obiecują postęp w wyjaśnianiu świata, cały czas musimy sobie radzić z rozczarowaniami wynikającymi z niespełniania tych obietnic. Właśnie spełnione i niespełnione obietnice teorii socjologicznej chcemy uczynić przedmiotem debaty i kluczem do pogłębionej refleksji.

Do zabrania głosu na początku debaty zaprosiliśmy osoby reprezentujące konkurencyjne nurty teoretyczne o uznanych osiągnięciach w tym obszarze. W drugiej części spotkania przewidujemy czas na dyskusję otwartą.

W panelu wezmą udział:

dr hab. Marta Bucholc, prof. UW

dr hab. Michał Kaczmarczyk, prof. UG

dr Magdalena Nowicka-Franczak, UŁ

dr Krzysztof Świrek, UW

Debatę poprowadzą:

prof. dr hab. Rafał Drozdowski, UAM i dr hab. Dorota Rancew-Sikora, prof. UG

Zapraszamy do aktywnego udziału w dyskusji na miejscu, w Warszawie oraz oglądania debaty online na kanale YouTube Komitetu Socjologii PAN

<https://www.youtube.com/@KomitetSocjologiiPAN>

Prezydium Komitetu Socjologii PAN

dr hab. Dorota Rancew-Sikora, prof. UG - przewodnicząca

prof. dr hab. Honorata Jakubowska

prof. dr hab. Grażyna Kubica-Heller

prof. dr hab. Piotr Kwiatkowski

dr hab. Małgorzata Sikorska, prof. ucz.

prof. dr hab. Anna Śliz

Biogramy panelistów:

Marta Bucholc jest profesorką socjologii na Wydziale Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego. Uzyskała habilitację z socjologii na Uniwersytecie Warszawskim w 2014 roku, po wcześniejszym doktoracie z socjologii (2006) oraz dyplomach magisterskich z socjologii (2000), filozofii (2003) i prawa (2004). Jest kierowniczką projektu ERC Consolidator „Abortion Figurations: Using Human Rights to Change Abortion Law” (2022–2027). Prowadzi finansowany przez Narodowe Centrum Nauki projekt SONATA BIS „Kształtowanie habitusu narodowego a proces cywilizowania w Polsce po 1989 roku: podejście figuracyjne”; pełni także funkcję polskiej kierowniczkii projektu Fundacji Volkswagena „Towards Illiberal Constitutionalism in East Central Europe”. Od 2023 roku jest również współliderką grupy roboczej w COST Action CA22121 „Rising Nationalisms, Shifting Geopolitics, and the Future of European Higher Education/Research Openness”. Jej zainteresowania badawcze obejmują socjologię prawa, teorię socjologiczną, prawa człowieka oraz socjologię wiedzy. Do jej ostatnich publikacji należą: *Nationalist Revivals and Reproductive Rights in Post-Transitional Societies*, „Annual Review of Law and Social Science” (2025), *Legal Governance of Abortion: Interdependencies and Centrifugal Forces in the Global Figuration of Human Rights*, „Historical Social Research” (2024), oraz praca zbiorowa *Dynamics of Gender Relations: Process-Sociological Perspectives*, zredagowana wraz ze Stefanie Ernst i Valerie Dahl, wydana w serii *Palgrave Studies on Norbert Elias* w roku 2025.

Michał Kaczmarczyk – doktor habilitowany, profesor uczelni na Uniwersytecie Gdańskim. Od października 2023 roku pełni funkcję Dyrektora Instytutu Socjologii Uniwersytetu Gdańskiego. Jego zainteresowania naukowe obejmują teorię społeczną, socjologię prawa oraz socjologię kultury. Doświadczenie badawcze zdobywał podczas licznych stypendiów zagranicznych, m.in. na Uniwersytecie Stanowym Nowego Jorku w Buffalo, w Swedish Collegium for Advanced Study w Uppsali, iCourts w Kopenhadze (2018) oraz w Max-Weber-Kolleg w Erfurcie (2020). Jest laureatem Nagrody im. Jana Długosza (2020) za książkę *Aporia wolności. Krytyka teorii społecznej* (Toruń 2019). Do jego najnowszych artykułów należą m.in.: *The Myth of Agreement* opublikowany w „Journal for the Theory of Social Behavior” (2025), *The Reality of Environment Reimagined: Niklas Luhmann and the New Ecological Paradigm* w „Systems Research and Behavioral Science” (2025) oraz *Civil(-izing) Disobedience* w „Historical Social Research” (2024). Wkrótce ukaże się jego nowa książka poświęcona problematyce dystopii społecznych.

Magdalena Nowicka-Franczak – socjolożka, badaczka dyskursu publicznego, krytyczka literacka. Pracuje w Instytucie Socjologii Uniwersytetu Łódzkiego. Zajmuje się problematyką pamięci zbiorowej, władzy symbolicznej i dyskursu elit symbolicznych. Autorka monografii *Niechciana debata. Spór o książki Jana Tomasza Grossa* (Warszawa 2017), wyróżnionej Nagrodą im. Stanisława Ossowskiego, i współredaktorka (wraz z Łukaszem Kumieągą) tomu *Analysing Discourse, Analysing Poland. The Case of a Political Interview* (Getynga 2023). Obecnie pracuje nad książką o władzy symbolicznej w polskim dyskursie publicznym. W Polskim Towarzystwie Socjologicznym przewodniczy Sekcji Badań Komunikacji Społecznej. Członkini redakcji „Studiów Socjologicznych” i „Tygla Kultury”. O literaturze (nie tylko socjologicznej) pisze dla „Tygodnika Powszechnego”, „Dwutygodnika” i „Pisma. Magazynu Opinii”.

Krzysztof Świrek – doktor nauk społecznych, adiunkt na Wydziale Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego, gdzie wykłada klasyczne teorie socjologiczne i prowadzi seminaria o krytycznych tradycjach myśli społecznej. Obecnie pisze książkę o reprezentacji klas społecznych jako problemie teoretycznym. Stypendysta Uniwersytetu Ludwika i Maksymiliana w Monachium (semestr zimowy 2024/2025). Opublikował książkę *Teorie ideologii na przecięciu marksizmu i psychoanalizy* (Warszawa 2018). Autor artykułów w czasopiśmie z obszaru socjologii i humanistyki, w ostatnich latach m. in.: *In the face of new masters: the crisis of neoliberalism and recourse to personal charisma* w „Psychoanalysis, Culture & Society” (2024), *Co przychodzi po końcu władzy symbolicznej? Bourdieu, Lacan i nowe formy cierpienia w „postsymbolicznym” świecie społecznym*, „Kultura i Społeczeństwo” (2024), *Klasy społeczne w dyskursie publicznym: Klasa średnia i pasaże polskiej polityczności*, „Przegląd Socjologiczny” (2023) oraz *Teoria społeczna psychoanalizy: między „mitycznym symbolem” a władzą dyskursu*, „Teksty Drugie” (2022). Redaktor w czasopiśmie „Widok. Teorie i Praktyki Kultury Wizualnej”.